

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z wniosku E. J., A. O., K. O. i B. M.
przy uczestnictwie F. z siedzibą w W., J., F. N. (...) Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością spółki komandytowej w W., E. Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w W., K. O., E. O. i P. M.
o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych nie złożenia w terminie
oświadczenia o odrzuceniu spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 grudnia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w L.
z dnia 19 lipca 2018 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od wnioskodawców solidarnie na rzecz uczestnika
N. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki
komandytowej w W. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych
tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 lipca 2018 r. Sąd Okręgowy w L. oddalił apelację
wnioskodawców E. J., A. O., K. O. i B. M. od postanowienia Sądu Rejonowego w
O. z dnia 13 lipca 2017 r. oddalającego ich wnioski o zatwierdzenie uchylenia się

od skutków prawnych nie złożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po T.O. . W motywach rozstrzygnięcia podzielił w pełni ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu pierwszej instancji, uznając zarzuty apelacji za bezzasadne.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez wnioskodawców. Wnosząc o jej przyjęcie do rozpoznania wskazali, że jest ona oczywiście uzasadniona, Sąd Apelacyjny naruszył bowiem art. 233§ 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 378 § 1 i 382 k.p.c. przyjmując za własne ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego bez jakichkolwiek merytorycznych rozważań w tej kwestii, w sytuacji gdy dotyczyły one przede wszystkim sprzeczności ustaleń Sądu pierwszej instancji ze zgromadzonym materiałem dowodowym, co skutkowało tym że zarzuty apelacyjne nie zostały rozpoznane. Podkreślili, że prawidłowa analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego powinna doprowadzić Sąd drugiej instancji do dokładnie odmiennych ustaleń niż te, które poczynił Sąd pierwszej instancji.

Uczestnik N. Sp. z o.o. Sp.k. w W. wniósł o odrzucenie skargi kasacyjnej ewentualnie odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do odrzucenia skargi kasacyjnej. Mimo użycia przez pełnomocnika wnioskodawców niefortunnego sformułowania, że skargę wnosi „działając w imieniu własnym” z części tytułowej skargi wynika, że adwokat J.P.K. reprezentuje w postępowaniu kasacyjnym wnioskodawców, którzy udzielili jej pełnomocnictwa. Ponadto, na żądanie Sądu Okręgowego w piśmie procesowym z dnia 7 grudnia 2018 r. pełnomocnik wnioskodawców wskazała, że skarga została wniesiona w imieniu reprezentowanych przez nią wnioskodawców.

W kategoriach oczywistej omyłki pisarskiej - a nie braku substratu zaskarżenia - należy również traktować wskazanie w skardze, że została ona wniesiona od wyroku zamiast postanowienia, na co wskazuje prawidłowe przytoczenie pozostałych danych identyfikujących zaskarżone orzeczenie (data wydania i sygnatura).

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym - a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, niepubl. i z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, niepubl. i przywołane tam orzecznictwo).

Skonfrontowanie zaskarżonego orzeczenia z lakonicznym uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by spełniona została przesłanka oczywistej zasadności skargi. Uzasadnienie rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego nie

wykazuje oczywistych i rażących uchybień, które mogłyby odpowiadać tej przesłance. Nie wynika z niego, by Sąd ten rażąco naruszył art. 378 § 1 k.p.c. nie odnosząc się do zarzutów apelacji. Jest wręcz przeciwnie Sąd Okręgowy szczegółowo odniósł się bowiem do zarzutu apelacji błędnej oceny przez Sąd pierwszej instancji zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (str. 17 - 23 uzasadnienia). Skarżący nie wskazują we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania do jakich konkretnie zarzutów Sąd ten się nie odniósł, jaki to miało wpływ na wynik sprawy i z jakich przyczyn uchybienie to miało charakter kwalifikowany. Podkreślenia wymaga, że z obowiązku wynikającego z art. 378 § 1 k.p.c. nie wynika konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu orzeczenia każdego argumentu podniesionego w apelacji. Za wystarczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone, przed wydaniem orzeczenia (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2010 r., V CSK 296/09, M. Pr. Bank. 2012, nr 4, s. 19, z dnia 26 kwietnia 2012 r., III CSK 300/11, OSNC 2012 r., nr 12, poz. 144, i z dnia 4 września 2014 r., II CSK 478/13, OSNC - ZD 2015 r., nr D, poz. 64).

Dostrzeżenia także wymaga, że w przypadku gdy sąd odwoławczy podziela ustalenia i oceny sądu pierwszej instancji, to nie ma procesowego obowiązku szczegółowego rozważenia w uzasadnieniu swojego orzeczenia dowodów omówionych przez sąd pierwszej instancji, lecz wystarczy, że skoncentruje się na rozważeniu tych dowodów i ocen, które są kwestionowane w apelacji. Jeżeli sąd drugiej instancji podziela stanowisko sądu pierwszej instancji, to treść tej części uzasadnienia może ograniczyć się do stwierdzenia, że przyjmuje jego ustalenia i wnioski jako swoje (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2016r., I CSK 326/15, niepubl. i z dnia 23 czerwca 2010 r., II CSK 689/09, OSNC - ZD 2011, nr B, poz. 28 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 1998 r., III CKN 792/98, OSNC 1999, nr 4, poz. 83, i z dnia 16 marca 2012 r., IV CSK 373/11, PiM, 2016, nr 1, str. 149).

O oczywistej zasadności skargi nie może także przekonywać nie podzielenie przez Sąd Okręgowy zarzutów naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Wnioskodawcy pomijają bowiem, że w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy jest związany podstawą faktyczną zaskarżonego orzeczenia, a podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące wadliwej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.). Skarżący zasady tej nie respektują opierając wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i podstawy skargi w znacznym zakresie na zarzucie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., a zarzut materialnoprawny skargi na podstawie faktycznej rozstrzygnięcia, która - ich zdaniem - powinna zostać przez Sąd ustalona.

W konsekwencji argumentacja przytoczona we wniosku nie wykazuje tezy, że zaskarżone orzeczenie stanowi konsekwencję kardynalnych błędów, których efektem jest orzeczenie oczywiście wadliwe.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w wz. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015, poz. 1800 ze zm.).

jw